

Applied Research of Sport Management

Vol. 13(4), (Series 52): 1-16/ 2025

 Doi: 10.30473/arsm.2025.69088.3800

E-ISSN: 2345-5551 P-ISSN: 2538-5879

ORIGINAL ARTICLE

Identifying Factors Affecting the Prosperity of Small and Medium Sports Businesses in Iran

Mahmoud Goodarzi¹ , Mohammad Hosein Ghorbani² , Ahmad Mahmoudi^{3*}

1. Professor, Department of Sport Management, University of Tehran, Tehran, Iran.
2. Ph.D, Department of Sport Management, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Sport Management, University of Tehran, Tehran, Iran.

*Correspondence: Ahmad Mahmoudi
E-mail: ah.mahmoudi@ut.ac.ir

Received:02/Sep/2023
Accepted:06/Nov/2023
Published Online:27/Mar/2025

How to cite

Goodarzi, M., Ghorbani, M.H., & Mahmoudi, A. (2025). Identifying Factors Affecting the Prosperity of Small and Medium Sports Businesses in Iran. *Applied Research of Sport Management*, 13(4), 1-16.

A B S T R A C T

The importance of small and medium businesses as a tool for economic growth has been identified in many developed countries. Examining and identifying factors affecting the prosperity of small and medium sports businesses can contribute greatly to the scientific richness of the field of sports economics and marketing and sports management. Therefore, the aim of the current research was to identify the factors affecting the prosperity of small and medium sports businesses. The current research method is qualitative and exploratory research, and in terms of its purpose, it is considered as part of applied research. The participants in this research included faculty members in the field of sports management, faculty members in the field of marketing, and managers and expert sports experts, and the purposeful sampling method was used in the research. To collect information, in-depth and semi-structured interviews were conducted with the participants and theoretical saturation was achieved with 25 interviews. To analyze the data, thematic analysis method was used to obtain the information of this research. The results of the research show that the factors affecting the prosperity of small and medium sports businesses consist of four main categories, which include legal factors, socio-cultural factors, managerial factors, and technological factors. Finally, according to the results and factors affecting the prosperity of small and medium sports businesses, it is necessary to formulate appropriate plans to use the opportunities and manage the challenges of this field.

K E Y W O R D S

Business Development, Sports Industry, Sports Entrepreneurship, Small and Medium Businesses.

Copyright © 2025 The Authors. Published by Payame Noor University.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

<https://arsmb.journals.pnu.ac.ir/>

پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی

سال سیزدهم، شماره چهارم، پیاپی پنجاه و دو، بهار ۱۴۰۴ (۱-۱۶)

 Doi: 10.30473/arshm.2025.69088.3800

E-ISSN: 2345-5551

P-ISSN: 2538-5879

«مقاله پژوهشی»

شناسایی عوامل مؤثر بر رونق کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران

محمود گودرزی^۱ محمدحسین قربانی^{۲*} احمد محمودی^۳

چکیده

اهمیت کسب و کارهای کوچک و متوسط به عنوان ابزاری برای رشد اقتصادی در بسیاری از کشورهای پیشرفته مشخص شده است. بررسی و شناسایی عوامل مؤثر بر رونق کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی می‌تواند به غنای علمی حوزه اقتصاد و بازاریابی ورزشی و مدیریت ورزشی کمک شایانی نماید. لذا هدف پژوهش حاضر، شناسایی عوامل مؤثر بر رونق کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی بود. روش پژوهش حاضر کیفی و از نوع پژوهش‌های اکتشافی می‌باشد و از لحاظ هدف جزء پژوهش‌های کاربردی به شمار می‌آید. مشارکت کنندگان در این پژوهش شامل اعضای هیئت‌علمی رشته مدیریت ورزشی، اعضای هیئت‌علمی رشته بازاریابی و مدیران و کارشناسان ورزشی صاحب‌نظر بودند و از روش نمونه‌گیری هدفمند در پژوهش استفاده شد. برای گردآوری اطلاعات مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته‌ای با شرکت‌کنندگان انجام گرفت و با ۲۵ مصاحبه اثبات نظری حاصل شد. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون جهت کسب اطلاعات این پژوهش استفاده شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عوامل مؤثر بر رونق کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی از چهار مقوله اصلی تشکیل شده است که شامل عوامل حقوقی، عوامل فرهنگی-اجتماعی، عوامل مدیریتی و عوامل تکنولوژیک می‌شود. در نهایت با توجه به نتایج و عوامل مؤثر بر رونق کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی نیاز است برای استفاده از فرصت‌ها و مدیریت چالش‌های این حوزه برنامه‌های مناسبی تدوین کرد.

واژه‌های کلیدی

توسعه کسب و کار، صنعت ورزش، کارآفرینی ورزشی، کسب و کارهای کوچک و متوسط.

۱. استاد، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
۲. دکتری، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.
۳. استادیار، گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

نویسنده مسئول: احمد محمودی
ایمیل: ah.mahmoudi@ut.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۱۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۵

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۱/۰۷

استناد به این مقاله:

- گودرزی، محمود؛ قربانی، محمدحسین و محمودی، احمد (۱۴۰۴). شناسایی عوامل مؤثر بر رونق کسب و کارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران. *فصلنامه علمی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت ورزشی*، ۱۶(۱۳)، ۱-۱۶.

حق انتشار این مستند، متعلق به نویسنده‌ان آن است. ©. ناشر این مقاله، دانشگاه پیام نور است.

این مقاله تحت گواهی زیر منتشر شده و هر نوع استفاده غیرتجاری از آن مشروع بر استناد صحیح به مقاله و با رعایت شرایط مندرج در آدرس زیر مجاز است.

Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

آسیب‌پذیر جامعه از قبیل جوانان و زنان ایفا می‌کنند. این شرکت‌ها می‌توانند نقش مهمی در جذب نیروی کار مازاد که ناشی از فعالیت‌های خصوصی‌سازی است، داشته باشند. توسعه کسبوکارهای کوچک و متوسط، مردم‌سالاری و جامعه مدنی را تقویت کرده و کارآفرینان را به مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور تشویق می‌کند. شرکت‌های کوچک و متوسط مناطق و نواور هستند و در بسیاری از بخش‌ها، صنایع کوچک و متوسط، مزیت‌های نسبی قابل ملاحظه‌ای نسبت به صنایع بزرگ دارند؛ لذا این امر، آن‌ها را قادر می‌سازد تا سریع‌تر و کارآمدتر نسبت به تغییرات و تحولات فرایانده جهانی عکس العمل نشان دهند (عطاریان، ۱۳۸۶). یکی دیگر از دلایل اهمیت کسبوکارهای کوچک و متوسط به این دلیل است که رشد اقتصادی را به مقیاس‌های کوچک و در حد منطقه‌ای و محلی انتقال می‌دهند. علاوه‌بر این، آن‌ها نه تنها مشاغل جدید ایجاد می‌کنند که نیز کارکنان را برای کسب مهارت‌های ارزشمند و تجربه کاری، آماده می‌کنند (بویی، ۲۰۰۹). در کل، این کسبوکارها، به طور ویژه، ایجاد آن‌ها نقش مهمی را در حفظ و همچنین در ایجاد اقتصاد بازار دارند و به طور ویژه، ابزاری در جهت تحریک رقابت، ایجاد شغل و ترویج نوسازی اقتصاد هستند (کسلر، ۲۰۰۷).

کسبوکارهای کوچک و متوسط نماینده بیشترین کسبوکارها در سراسر جهان هستند. این کسبوکارها در ورزش نیز گستره فراوانی دارند و از باشگاه‌های بدناسازی تا بسیاری از اماکن ورزشی به‌نوعی زیرمجموعه این نوع کسبوکار است. کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی هر نوع ورزشی که در یک منطقه وجود دارد تا کسبوکارهای تولیدی و خدماتی که با ورزش در ارتباط هستند را در برمی‌گیرند. از ویژگی‌های آن‌ها می‌تواند خصوصی بودن، اجاره‌ای بودن، غیرانتفاعی بودن، سرمایه‌اندک، وابستگی داشتن به شهریه و مشتریان خرد، مرتبط بودن به منبع درآمدی رسمی و پایدار باشد (سپهیلی و همکاران، ۱۳۹۹). ورزش عمدتاً به کسبوکارهای کوچک و متوسطی متکی است که می‌تواند به بسیاری از شهروندان اجازه دهد که در فعالیت‌های ورزشی دلخواه مشارکت کنند و از ورزش و فعالیت‌های بدنی روزانه لذت ببرند. این باشگاه‌ها و مجموعه‌های کوچک و متوسط، ستون فقرات ورزش هستند. با این حال، به لحاظ اینکه این کسبوکارها اکثرًا خصوصی یا غیرانتفاعی هستند و تقریباً با شهریه کار خود را پیش می‌برند و در نتیجه اندوخته خاصی ندارند، اغلب در شرایط نامناسبی کار می‌کنند. مسائلی مانند پاندمی کووید ۱۹ این مراکز ورزشی و کسبوکارها را در

مقدمه

موضوع کسبوکارهای کوچک و متوسط^۱ یکی از موضوعاتی که با بحث کارآفرینی گرخورده است. شرکت‌های کوچک و متوسط، امروزه عامل عدمه رشد ساختار صنعتی بسیاری از کشورها محسوب می‌شوند. این صنایع، برای بسیاری از کشورهای در حال توسعه که درصد احیای ساختار اقتصادی خود هستند، بسیار حائز اهمیت است. این بنگاه‌های اقتصادی، با وجود آنکه به سرمایه‌گذاری کمتری نیاز دارند، بازدهی بسیار بالایی دارند و در اشتغال‌زایی، ایجاد بستر مناسب برای نوآوری و اختراعات و افزایش صادرات کشورها نقش مهمی دارند (پاچاوا، ۲۰۱۸؛ نظریان و حدادی مقدم، ۱۳۹۸؛ کوزه‌چیان و همکاران، ۱۳۹۳). توسعه کسبوکارهای کوچک و متوسط در سراسر جهان نتایج چشمگیری در آینده اقتصاد جهانی خواهد داشت (شهرکی مقدم و فارسیجانی، ۱۴۰۱) تعريف مختلفی از کسبوکار وجود دارد. کسبوکار حالتی از مشغولیت است که شامل تولید، خرید و خدمات با هدف فروش محصولات به‌منظور کسب سود می‌باشد. اروپک و هانت^۲ اعتقاد دارند که کسبوکار هر نوع کسب می‌باشد و شامل فعالیتی است که در آن خدمات یا کارهایی که دیگر افراد جامعه به آن نیاز دارند و مایل به خرید آن هستند و توان پرداخت بهای آن را دارند، تولید، توزیع و عرضه می‌شود. طبق نظریه پترسن و پلومن^۳، هر تبادلی از نوع خرید و فروش، کسبوکار محسوب نمی‌شود؛ بلکه هر نوع تبادل تکراری و تجدیدشونده خرید و فروش در مقوله کسبوکار تعبیر می‌شود. مشخصه‌های کسبوکار شامل فروش یا انتقال کالا و خدمات برای کسب ارزش، معامله کالاها و خدمات، تکرار معاملات، انگیزه سود، فعالیت توأم با ریسک می‌باشد (سالنامه آماری کشور، ۱۳۹۶؛ هادیزاده، ۱۳۹۱). براساس تعريف وزارت صنایع و معادن و وزارت جهاد کشاورزی، کسبوکارهای کوچک و متوسط، واحدهای صنعتی و خدماتی هستند که کمتر از ۵۰ نفر کارگر دارند (عمید و غمخواری، ۱۳۸۸). ناصحی فر و همکاران (۱۳۸۹) نیز ابراز داشته‌اند که بنگاه‌های کوچک و متوسط به بنگاه‌هایی گفته می‌شود که دارای حداکثر دارای ۵۰ نفر از کارکنان باشند.

صنایع کوچک و متوسط، در چهار بعد کارآفرینی، نوآوری، پویایی صنعت، ایجاد فرصت‌های شغلی، به اقتصاد جهانی کمک می‌کنند (عمید و غمخواری، ۱۳۸۸). بر این اساس، این شرکت‌ها نقش مهمی در ریشه‌کنی فقر و کمک به افشار

1. SMEs

2. Pachava

3. Urwick & Hunt

4. Petersen & Plowman

موفقیت آنها است. بدون موفقیت امکان استمرار این کسبوکارها به حداقل می‌رسد. از طرفی دیگر، رشد و توسعه کسبوکارهای کوچک و متوسط در راستای فعالیت چرخه اقتصادی اجتناب‌ناپذیر است (کوزه‌چیان و همکاران، ۱۳۹۳). برای مثال در تحقیق سلیمانی و همکاران (۱۳۹۹)، مؤلفه‌های اثرگذار بر رفتار خرد از کسبوکارهای ورزشی (پیش‌آیندها) به ترتیب علاقه به ورزش، عوامل مربوط به آمیخته بازاریابی، عوامل جمعیت‌شناسنامی، عوامل روان‌شناسنامی، شبکه‌های اجتماعی، عوامل محیطی، عوامل دانشی، ویژگی‌های شخصیتی و عوامل موقعيتی می‌باشد.

در پژوهش دیگری نتایج فتوون و همکاران^۴ (۲۰۲۳)، نشان داد شبکه‌های اجتماعی می‌تواند کارآفرینی را در شرکت‌های کوچک و متوسط ورزشی افزایش دهد و اینار و راهنمایی برای کارآفرینان فراهم کند. همچنین این موضوع باعث می‌شود شرکت‌های کوچک و متوسط تعاملات مصرف‌کننده را بهتر درک کنند.

نتایج فارسی و همکاران (۱۴۰۰)، نیز نشان می‌دهد شبکه‌های اجتماعی بیشترین سهم را در مدل بازاریابی کسبوکارهای حوزه ورزشی دارند و خدمات الکترونیک کمترین سهم را در بازاریابی کسبوکارهای حوزه ورزشی دارد. نتایج تحقیق منه^۵ و همکاران (۲۰۲۲) نشان می‌دهد که ظرفیت منابع انسانی و تنوع کسبوکار بر عملکرد مالی شرکت‌های کوچک و متوسط تأثیر می‌گذارد. فین‌تک^۶، ظرفیت منابع انسانی، تنوع کسبوکار، پهنه‌های کسبوکار و عملکرد مالی تأثیر مثبتی بر پایداری کسبوکارهای کوچک و متوسط دارند. نتایج رحمان و همکاران^۷ (۲۰۲۲) نشان می‌دهد که دو متغیر محیط کار، و پاداش تأثیر معناداری بر رضایت شغلی کارکنان در بخش کسبوکارهای کوچک و متوسط دارند.

اهمیت کسبوکارهای کوچک و متوسط به عنوان ابزاری برای رشد اقتصادی، در بسیاری از کشورهای پیشرفته صنعتی مشخص شده است. در حقیقت بسیاری از دولتها به تحرک و اداشتن فعالیت کسبوکارهای کوچک توجه زیادی دارند. در کشورهای در حال توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط، مسئول ایجاد اشتغال و عامل اصلی کاهش فقر می‌باشد و به عرضه محصولات تولیدی و حتی در سطحی وسیع‌تر به ارائه فعالیت‌های خدماتی می‌پردازند. این قبیل بنگاه‌ها، بیش از ۵۵ درصد تولید ناخالص داخلی و بیش از ۶۵ درصد از کل اشتغال را در کشورهای پردرآمد به خود اختصاص می‌دهند (عطاریان، ۱۳۸۶).

شرایط بیشترین خطر تعطیلی قرار داد و بسیاری از آنها را تا مرز ورشکستگی پیش برد که می‌تواند تأثیرات طولانی‌مدت بر اقتصاد و جامعه داشته و آینده همه ورزش‌ها را به خطر اندازد (سهیلی و همکاران، ۱۳۹۹).

نتایج آهون^۸ (۲۰۱۹)، حاکی از آن است که رشد کارآفرینی ناشی از فرصت‌های کارآفرینی، جهت‌گیری رشد و توانایی رشد است. مسائل خاص صنعت، ویژگی‌های سازمانی، محیط عملیاتی مطلوب و توانایی سیاست‌گذاران برای حمایت از رشد بر موقعيت این شرکت‌های ورزشی تأثیرگذار است. متینی (۱۳۹۸)، در

تحقیق خود گزارش کرد که استراتژی‌های نوآوری بر عملکرد و کسب دانش در کسبوکارهای ورزشی تأثیر معنی‌داری دارد.

نتایج کیهان و همکاران (۱۴۰۰)، نشان می‌دهد ۷ مقوله عمده شامل عوامل محیط حقوقی، مدیریتی، محیطی، آموزش و آگاهی، سازمانی، فرهنگی و اجتماعی و نوآوری و خلاقیت در مدل توسعه کسبوکارهای ورزشی تأثیرگذار است. نتایج هاپ و همکاران^۹ (۲۰۲۱)، نشان داد که عوامل خاص ورزش، مانند فرهنگ ورزش شرکتی، اخلاق کاری از نظر ورزش، و تصویر مقصد مکان در مورد ورزش، نقش کلیدی در فرایند تصمیم‌گیری برای مکان کسبوکار ورزشی دارند.

نتایج الوی و همکاران^{۱۰} (۲۰۲۲)، نشان می‌دهد که کسبوکارهای ورزشی که از بلاک چین استفاده می‌کنند عملکرد بهتری از نظر کارایی نوآوری دارند نسبت به شرکت‌هایی که این کار را نمی‌کنند، که این موضوع ضرورت نوآوری مدل کسبوکارهای جدید را نشان می‌دهد.

نتایج پژوهش گودرزی و همکاران (۲۰۲۴) نشان می‌دهد که راهکارهای رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران از پنج مقوله اصلی تشکیل شده است که شامل تدبیر اقتصادی، راهکارهای ارتباطی-اطلاعاتی، آموزش کاربردی، ساختار حمایتی و سیاست‌های درون‌سازمانی می‌شود ویژگی‌های فرد کارآفرین (سن، جنس، تجربه مرتبط با شغل و تحصیلات)، ویژگی‌های ماهیتی کسبوکار مانند پیدایش کسبوکار، مدت‌زمان عملیاتی شدن، اندازه مؤسسه و منبع سرمایه، متغیرهای زمینه‌ای به صورت سیستمی (استراتژی) در هر کسبوکار است (نوبخت و همکاران، ۱۳۹۳) که در رشد و موفقیت کسبوکارهای کوچک و متوسط تأثیرگذار است. بر همین اساس، اثر عوامل یاد شده بر موقعيت کسبوکارهای کوچک و متوسط، می‌تواند در کسبوکارهای ورزشی کشور نیز سنجیده شود. اولین گام برای توسعه کسبوکار ورزشی، شناخت عوامل مؤثر بر

4. Fenton et al

5. Menne

6. FinTech

7. Rahaman et al

1. Ahonen

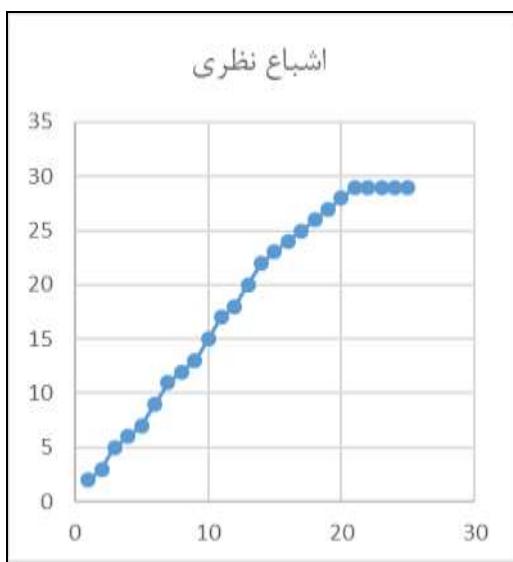
2. Happ et al

3. Lv et al

نتایج این پژوهش می‌تواند به غنای علمی حوزه اقتصاد و بازاریابی ورزشی و مدیریت ورزشی کمک شایانی بکند و به عنوان زیرینایی برای مطالعات آتی این حوزه قرار گیرد که این مسئله بیان‌کننده اهمیت نظری این تحقیق است. به صورت عملی نیز صاحبان کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی و کلیه سازمان‌ها و مدیران ذی‌ربط می‌توانند با عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط این اشنا شوند و در جهت مقابله و اصلاح وضعیت، از تدبیر اشاره شده در این تحقیق، سود ببرند. با توجه به موارد اشاره شده هدف اصلی از انجام پژوهش حاضر شناسایی عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران می‌باشد و محقق در بی‌یافتن پاسخ برای به این سؤال می‌باشد: عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران کدام‌اند؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف در حیطه پژوهش‌های کاربردی قرار می‌گیرد. این تحقیق براساس استراتژی یک پژوهش کیفی است و از نوع تحلیلی و اکتشافی است. در این پژوهش برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون استفاده شد. جامعه شرکت‌کنندگان را کلیه صاحب‌نظران در حیطه بازاریابی و اقتصاد ورزشی، در دو گروه علمی و اجرایی تشکیل دادند. این افراد شامل اعضای هیئت‌علمی رشته مدیریت ورزشی، اعضای هیئت‌علمی رشته بازاریابی و مدیران و کارشناسان ورزشی صاحب‌نظر خواهند بود. تعداد شرکت‌کنندگان در پژوهش ۲۵ نفر بود. روش نمونه‌گیری در این بخش هدفمند بود که مصاحبه‌ها با شرکت‌کنندگان تا مرحله اشباع نظری ادامه یافت.

نمودار ۱. نمودار اشباع نظری

حدود ۲۸۰۰۰ باشگاه ورزشی در کشور وجود دارد که بخش اعظم آن را باشگاه‌های خصوصی تشکیل می‌دهد. در شرایط کرونا کسبوکار و امرار معاش قریب به ۱۰۰ هزار مردم، کمک مردمی، مدیر سالن و کارکنان خدماتی و غیره به دلیل تعطیلی و عدم تحقق شهریه‌های دریافتی به خطر افتاده بود و در بخش باشگاه‌های حرفه‌ای، خطر لغو یا تعدیل قرارداد با اسپانسرها و تعديل قرارداد بازیکنان نیز وجود داشت. هرچند بخش باشگاه داری حرفه‌ای به لحاظ تنوع درآمدی ممکن است بعد از کاهش محدودیت‌ها با سرعت بیشتری به وضعیت روزهای قبل از شیوع کرونا بازگردد اما در بخش باشگاه‌های ورزشی تدرستی، مردم به مرور زمان و پس از کسب اطمینان از وجود شرایط ایمن و بهداشتی، دوباره به این باشگاه‌ها می‌یوندند اما مشخص نخواهد بود در چه زمانی شرایط صنعت ورزش ایران به حالت اولیه بر خواهد شد. علاوه‌بر موارد عنوان شده بخش کسبوکارهای مرتبط با تولید و ارائه کالاها و لوازم ورزشی نیز با مشکلات اقتصادی زیادی رویه‌رو هستند (مرادی، ۱۴۰۰). در این زمینه نتایج یورک^۱ (۲۰۲۳) نشان داد کسبوکارهای کوچک و متوسط و سازمان‌های ورزشی در محیط‌های چالش‌برانگیز فرایندهای فعالیت می‌کنند که به دلیل کووید-۱۹ این مسائل افزایش یافته است و برای گذر از آن نیازمند رویکردهای نوآورانه و کارآفرینانه هستند.

در پژوهش نتایج آهونن^۲ (۲۰۲۲) نشان داد چالش‌های موجود در شرکت‌های ورزشی را می‌توان با نیاز به کارآفرینی ناشی از حرفه‌ای سازی، رشد کسبوکار، کارآفرینی اجتماعی و بین‌المللی شدن مرتبط دانست.

پیشرفت‌های رویه جلوی کسبوکارهای کوچک و متوسط، اثرات غیرقابل‌اعمایی بر تمامی ابعاد اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی حاکم بر آن کشور را دارد. بهره‌گیری از الگوهای سنتی، فقدان سرمایه، تکنولوژی نامتناسب و محدود، انحصارات و مزهای داخلی باعث می‌شود حتی برخی از کسبوکارهای موفق نیز از تعطیلی واحدهای خود رنج ببرند. تحول محیط‌های رقابتی کسبوکار، مدیران و گردانندگان این حوزه را با چالش‌های متعدد و در عین حال پیچیده رو به رو می‌سازد. در حال حاضر، پژوهش‌های کمتری پیرامون تحلیل و بررسی عوامل موفقیت در کسبوکارهای کوچک و متوسط انجام شده است و چنین مشکلی در حوزه کسبوکار ورزشی بیشتر به چشم می‌خورد و این در حالی است که ورزش یکی از زمینه‌های بسیار مستعد در بخش کارآفرینی کشورها و بالاخص ایران است. بنابراین، بررسی عوامل زمینه‌ای مؤثر بر موفقیت کسبوکارهای ورزشی امری مهم تلقی می‌گردد (فروغی‌بور و همکاران، ۱۳۸۹).

1. Yorke

2. Ahonen

ورزشی و محیطهای مختلف قابل تعمیم است. علاوه بر این مسیر تحقیق نیز در به دست آمدن یافته‌ها در بازنگری خبرگان منطقی بود و مسیر کدهای باز به سمت کدهای محوری و مفهوم اصلی واضح و بدون ابهام بود. در نهایت اقدامات انجام شده توسط محقق برای خبرگان قابل فهم و دارای تأییدپذیری بود. برای تحلیل داده‌ها از رویکرد استقرایی در تحلیل مضمون استفاده شد و براساس مدل تحلیل مضمون شش مرحله‌ای برآور و کلارک (۲۰۰۶) انجام شد. براساس این روش شش مرحله (گام اول: آشنایی با داده‌های خام؛ گام دوم: استخراج کدهای ابتدایی؛ گام سوم: جستجوی تم‌های اصلی؛ گام چهارم: بازنگری تم‌ها؛ گام پنجم: تعریف و نام‌گذاری تم‌ها و گام ششم: تفسیر تم‌ها براساس سؤال اصلی پژوهش) وجود دارد. پس از اخذ مصاحبه‌ها، داده‌های خام مربوط به مصاحبه‌ها در چند مرحله مورد مطالعه و بازخوانی قرار گرفت و کدگذاری اولیه داده‌های خام صورت گرفت. پس از آن برای استخراج مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی احتمالی جستجو و آغاز شد و کدهایی که قرابت معنایی بیشتری با یکدیگر داشتند در قابل یک مقوله قرار گرفتند. بعد از چندین مرحله بازنگری از طبقه‌بندی و نام‌گذاری مقوله‌های اصلی و فرعی اطمینان حاصل گردید.

یافته‌های پژوهش

وبیگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان پژوهش در جدول ۱ آورده شده است. نتایج آمار توصیفی نشان می‌دهد که بیشترین شرکت‌کنندگان در تحقیق مرد (۷۲ درصد) هستند. همچنین بیشتر شرکت‌کنندگان تحقیق در رده سنی ۴۱ تا ۵۰ سال (۴۴ درصد) قرار دارند. سطح تحصیلات بیشتر شرکت‌کنندگان تحقیق دکتری (۵۶ درصد) می‌باشد و نتایج نشان می‌دهد که بیشترین شرکت‌کنندگان در پژوهش مدیر در کسبوکار ورزشی (۳۲ درصد) می‌باشند.

همان‌طور که در نمودار ۱ مشاهده می‌شود ۲۵ مصاحبه انجام گردید که در مصاحبه ۲۱ اثبات نظری حاصل گردید. هیچ ساختار و مقوله جدیدی در مصاحبه‌های ۲۲، ۲۳، ۲۴ و ۲۵ پدیدار نشد.

مصاحبه‌ها به صورت ترکیبی از مصاحبه‌های صوتی و تصویری از طریق فضاهای اجتماعی و حضوری انجام گرفت. زمان انجام مصاحبه‌ها بین ۵۰-۲۵ دقیقه طول کشید و میانگین انجام مصاحبه‌ها به صورت کلی ۳۰ دقیقه بود. پس از اخذ مصاحبه‌ها، داده‌های خام مربوط به مصاحبه‌ها در چند مرحله مورد مطالعه و بازخوانی قرار گرفت و کدگذاری اولیه داده‌های خام صورت گرفت. پس از آن برای استخراج مقوله‌های اصلی و مقوله‌های فرعی احتمالی جستجو و آغاز شد و کدهایی که قرابت معنایی بیشتری با یکدیگر داشتند در قابل یک مقوله قرار گرفتند. بعد از چندین مرحله بازنگری از طبقه‌بندی و نام‌گذاری مقوله‌های اصلی و فرعی اطمینان حاصل گردید.

در این پژوهش برای اطمینان از روایی و پایایی داده‌ها با معیارهای خاص پژوهش کیفی بررسی‌های لازم شامل مقبولیت، انتقال‌پذیری و قابلیت تأیید صورت گرفته است. جهت افزایش مقبولیت از روش‌های بازنگری توسط شرکت‌کنندگان استفاده شد. کدهای استخراج شده در یافته‌ها برای رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در بازنگری توسط شرکت‌کنندگان واقعی ارزیابی شد و نمایانگر مسائلی بود که می‌تواند رونق کسبوکارها را تسريع کند. در بازنگری خبرگان اذعان داشتند موارد شناسایی شده در اکثر کسبوکارهای

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان پژوهش

جزئیات	ویژگی‌های جمعیت‌شناختی	درصد فراوانی	درصد فراوانی
جنسيت	مرد	۷۲%	۱۸
	زن	۲۸%	۷
	۳۰ تا ۴۰ سال	۸%	۲
دده سنی	۴۰ تا ۵۰ سال	۳۲%	۸
	۵۰ تا ۶۰ سال	۴۴%	۱۱
	۵۰ سال به بالا	۱۶%	۴
سطح تحصیلات	کارشناسی	۱۲%	۳
	کارشناسی ارشد	۳۲%	۸
	دکتری	۵۶%	۱۴
حوزه کاری	استاد دانشگاه	۲۸%	۷
	مدیر کسبوکار	۳۲%	۸
	کارشناس بازاریابی	۱۲%	۳
	فعال در صنعت ورزش	۲۸%	۷

مشترک بودند در مجموع ۱۵۲ (کد باز) عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران شناسایی گردید که این عوامل در ۲۹ (کد محوری) و ۴ مفهوم اصلی به شرح جدول ذیل دسته‌بندی شدند.

پس از انجام ۲۵ مصاحبه با متخصصان و افراد خبره، و تجزیه و تحلیل مصاحبه‌های اخذ شده از شرکت‌کنندگان پژوهش، نتایج کدگذاری و دسته‌بندی شد. پس از تلخیص، تلفیق و ادغام کدهایی که به لحاظ معنایی و مفهومی دارای وجه

جدول ۲. عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران

مفهوم اصلی	کد محوری	کدهای باز	نشانگر مصاحبه
حقوق جامعه		مشروعیت سازمان و کسبوکارهای ورزشی در جامعه	P6, p14, p20
حقوق جامعه		در نظر گرفتن منافع جامعه	P1, p8, p13, p21
قوانين داخلی		توجه به حقوق مخاطبان کسبوکار	P2, p6, p17, p23
قوانين خارجی		توجه به حقوق اجتماعی ورزش	P3, p4, p16
قوانين خارجی		آسیب نرساندن به جامعه توسط کسبوکارهای ورزشی	P9, p15
قوانين خارجی		قوانین رفتاری مناسب در شرکت ورزشی	P12, p18, p24
قوانين خارجی		قوانين استخدام و اخراج عادلانه	P10, p19, p23
عوامل حقوقی (قانونی)		مقررات دستمزد و حقوق مشوق و حمایت‌کننده	P3, p12, p21
عوامل حقوقی (قانونی)		قوانين انعطاف‌پذیر و مثبت در کسبوکار ورزشی	P11, p13, p16, p23, p24
عوامل حقوقی (قانونی)		ثبات و پایداری قوانین در کشور	P1, p5, p7, p12, p22
عوامل حقوقی (قانونی)		فقدان وجود قوانین دست و پاگیر برای ایجاد و رشد کسبوکارها	P1, p14, p17, p25
عوامل حقوقی (قانونی)		قوانين تسهیل‌کننده برای کسبوکارهای ورزشی	P3, p7, p11, p21, p23
فضای سالم رقابتی		عدم وجود قوانین انحصاری در بازار ورزش	P6, p8, p19
فضای سالم رقابتی		وجود قوانین خداحصار و مشوق رقابت	P2, p17
فضای سالم رقابتی		عدم وجود رانت در صنعت ورزش	P4, p8, p14, p21, p25
فضای سالم رقابتی		فقدان فساد در صنعت ورزش	P6, p7, p13, p22
قوانين تجارت		نظارت و برخورد مناسب دولت با قاجاق کالاهای ورزشی	P4, p17, p20
قوانين تجارت		وجود فضای رشد برای کسبوکارهای کوچک ورزشی	P7, p9, p19
خدمات و قوانین		آشنایی با قوانین و حقوق رقابت در بازار ورزش	P2, p11
خدمات و قوانین		تیم حقوقی قوی برای مقابله با تعارضات حقوقی به	P8, p16
خدمات و قوانین		دلیل گستردگی صنعت ورزش	P12, p23
خدمات و قوانین		مدیریت مسائل حقوقی	P14, p18
خدمات و قوانین		آگاهی و تسلط مناسب به قوانین تجارت	P12, p19
خدمات و قوانین		آگاهی نسبت به حقوق و اصول قراردادی	P12, p21, p23
خدمات و قوانین		آگاهی نسبت به انواع قراردادها (قراردادهای حمایت مالی، قراردادهای قرضه، قراردادهای حاکم بر اجراء یا استفاده از زمین و ...)	P1, p8, p14, p22, p25
خدمات و قوانین		امتیازات ویژه بانکی برای کسبوکارهای ورزشی	P3, p7, p13, p14, p19, p22
خدمات و قوانین		وام قرض‌الحسنه بلندمدت برای شرکت‌های ورزشی	P5, p13, p17, p20
خدمات و قوانین		تسهیلات مالی برای شرکت‌های ورزشی	P13, p15, p19
خدمات و قوانین		سیاست‌های حمایتی دولت از کسبوکارهای ورزشی	P4, p8, p10
خدمات و قوانین		آشنایی سازمان ورزشی با محدودیت‌های تجارت ورزشی در ایران	P15, p23
خدمات و قوانین		آشنایی سازمان ورزشی با محدودیت‌های تبلیغاتی در ایران	P12, p21
خدمات و قوانین		نحوه مواجهه مناسب با شکایات و حل اختلافات	P7, p8
خدمات و قوانین		آشنایی با محدودیت‌های بازار و سرمایه‌گذاری	P1, p8, p11, p21
قوانين مجازی و ناملموس		قوانين فضای مجازی	P5, p8, p14, p23
قوانين مجازی و ناملموس		آشنایی با قوانین حاکم بر رسانه‌های اجتماعی در ایران	P1, p8, p13, p22
قوانين مجازی و ناملموس		قانون کی‌رایت	P8, p9
قوانين مجازی و ناملموس		آشنایی با عالم تجاری و مسائل مربوط به برنده	P3, p19, p23
قوانين مجازی و ناملموس		آشنایی با جرائم اینترنتی	

ادامه جدول ۲. عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران

مفهوم اصلی	کد محوری	نشانگر مصاحبه	کدهای باز
الگوبرداری صحیح از کسبوکارهای موفق ورزشی جهان	P16, p19, p22		
بهرهبرداری از بهکارگیری ایدههای موفق در کسبوکارها	P5, p8, p12, p21		
بومی سازی کسبوکارهای موفق ورزشی	P18, p23		
استفاده از تجربیات سایر کسبوکارهای ورزشی	P7, p9, p15, p24		
بانک اطلاعاتی کسبوکارهای موفق ورزشی	P1, p4, p10, p20		
اجرای ایدههای مناسب در زمان مناسب	P18, p1, p1, p2, p2		
زمانبندی مناسب	P2, p4	رشد مناسب در زمان درست	
ترزیق سرمایه در زمان مناسب	P1, p3, p8, p10, p22	تزریق بودن کسبوکار با توجه به شرایط	
استفاده از فرصت‌ها به موقع و به هنگام	P8, p9	نوآور و خلاق بودن کسبوکار	
نوآوری نوآفرینی مدیران	P9, p13, p21	روحیه نوآفرینی مدیران	
نوآوری و خلاقیت	P19, p22	تشویق خلاقیت و نوآوری در بین کارکنان	
استفاده از ابزارها و روش‌های جدید در کسبوکار	P4, p7, p12, p20	استفاده از ابزارها و روش‌های جدید در کسبوکار	
داشتن شایستگی محوری نسبت به رقبا	P9, p11, p16	تمتیز و متفاوت بودن و منحصر به فرد بودن کسبوکار	
طرح و برنامه مناسب	P5, p17	هدایت کسبوکار براساس واقعیت‌های موجود	
طراحی اسکیل آپ (افزایش منابع فعلی جهت رشد و	P15, p17, p18	داشتن برنامه و پلن برای آینده و رخدادها	
توانایی اسکیل آپ (افزایش منابع فعلی جهت رشد و	P11, p18, p19	طرح کسبوکار مناسب	
فعالیت در مقیاسی بزرگ‌تر)	P2, p4, p8, p12, p15, p19	برنامه‌ریزی چهت توسعه فعالیت‌های سازمانی	
عوامل مدیریتی	P2, p4, p9, p20, p22	توانایی اسکیل آپ (افزایش منابع فعلی جهت رشد و	
ساختار چابک و منعطف	P8, p18	فعالیت در مقیاسی بزرگ‌تر)	
زیرساخت‌ها و فرایندهای موردنیاز رشد	P16, p18, p24	توانایی تحمل ابهام و عدم قطعیت در بخش‌های کسبوکار	
شبکه‌سازی مناسب و ارتباط	P13, p15, p19, p23	تأمین مقرر به صرفه مواد اولیه	
شبکه‌سازی مناسب و ارتباط و	P5, p18, p19	هماهنگی نهادهای ذی ربط چهت توسعه فعالیت‌های	
شبکه‌سازی مناسب و ارتباط	P4, p12, p18	شبکه‌سازی مناسب و استفاده از ارتباطات	
ارتباط و	P20, p21, p22	ایجاد فضا و شرایط برای ارتباط بهتر افراد	
شبکه‌سازی مناسب	P6, p10, p17	مشاوره گفتن از افراد با تجربه	
پویش محیطی	P11, p18	سیستم مدیریت ارتباط با مشتری قوی	
تحقیق و توسعه	P14, p15	پایش ترندها و تغییرات بازار	
تحقیق و توسعه	P3, p8, p14, p17	تحلیل رقبا	
تحقیق و توسعه	P21, p23	پویش محیطی مناسب	
تحقیق و توسعه	P11, p13, p16, p23, p24	تجزیه و تحلیل روندهای تأثیرگذار فعلی و آینده	
تحقیق و توسعه	P1, p5, p7, p12, p22	تحقیق و توسعه	
تحقیق و توسعه	P1, p14, p17, p25	دانشن تحلیل براساس اطلاعات و واقعیت‌های موجود	
تحقیق و توسعه	P3, p7, p11, p21, p23	تمرکز بر اطلاعات مهم و واقعی و دوری از اطلاعات زائد	
تحقیق و توسعه	P6, p8, p19	استفاده از رسانه مناسب برای ارتباط با مشتریان	
فعالیت مناسب در رسانه‌ها	P2, p17	حضور مؤثر در رسانه‌ها و توجه به	
فعالیت مناسب در رسانه‌ها	P4, p8, p14, p21, p25	قابلیت‌های رسانه‌های مختلف	
فعالیت مناسب در رسانه‌ها	P6, p7, p13, p22	تولید محتوا کاربردی و مؤثر در رسانه‌های تأثیرگذار	
فعالیت مناسب در رسانه‌ها	P4, p17, p20	ایجاد برند مناسب در رسانه‌ها	

ادامه جدول ۲، عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران

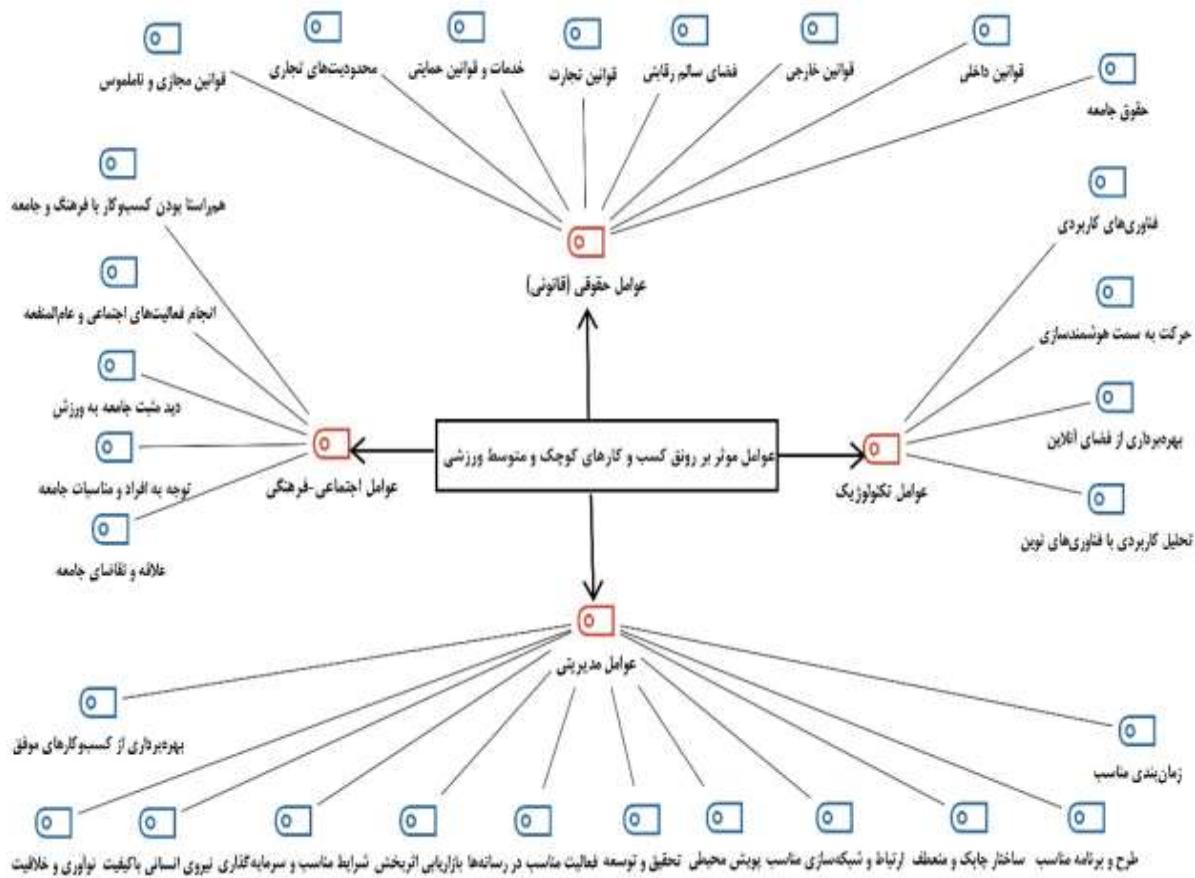
مفهوم اصلی	کد محوری	کدهای باز	نشانگر مصاحبه
عوامل			P3, p4, p16
مدیریتی		داشتن تبلیغات مناسب و خلاقانه و بهصرفه	P9, p15
بازاریابی اثربخش		داشتن استراتژی‌های بازاریابی مشخص برای پرسوناهای مختلف	P12, p18, p24
بازاریابی		بخشندی بازار و ارتباط با مشتریان هر بخش	P10, p19, p23
سرمایه‌گذاری		بازاریابی محتوا مؤثر	P3, p12, p21
شرایط مالی و		ایجاد تیم توانمند و ماهر در بخش فروش خدمات پس از فروش	P21, p24
نیاز‌ستجی مناسب مشتریان		قیمت‌گذاری مناسب برای محصولات و خدمات	P11, p15, p19
استفاده از مشوق‌های مالیاتی، بیمه‌ای و گمرکی		نیاز‌ستجی مناسب مشتریان	P12, p17, p19, p23
دراستن برنامه و پلن برای جذب سرمایه در شرایط مختلف		استفاده از مشوق‌های مالیاتی، بیمه‌ای و گمرکی	P13, p14, p18, p24
جهت اسپانسر و خیرین		جذب سرمایه‌گذارهای مناسب	P4, p8, p10
جهت سرمایه‌گذارهای مناسب		توجه به شرایط مالی و اقتصادی کشور و منطقه هدف	P15, p23
تجویه به ریسک مالی و بازگشت سرمایه کسبوکار		تجویه به ریسک مالی و بازگشت سرمایه کسبوکار	P12, p19
تولید با کمترین هزینه ممکن		تجویه به تخصص و مهارت افراد برای فعالیت در کسبوکار	P3, p7, p13, p14, p19, p22
افزایش کیفیت مستمر نیروی انسانی		تجویه به توانمندی مناسب تیم در اجرای ایده‌ها	P5, p13, p17, p20
به کارگیری و پرورش نیروی انسانی مناسب		تجویه به توانمندی مناسب کارکنان برای پیشرفت و رشد	P13, p15, p19
نیروی انسانی		تجویه به سطح تقاضا نسبت به محصول و خدمت ورزشی	P12, p19
باکیفیت		تجویه به رشد و توسعه متوازن ورزش در جامعه و بازار هدف	P12, p21, p23
تجویه به فرهنگ‌های مختلف در طراحی محصولات و خدمات		تجویه به فرهنگ‌های مختلف در طراحی محصولات و خدمات	P1, p8, p14, p22, p25
ایجاد فضای انگیزشی مناسب کارکنان برای پیشرفت و رشد		تجویه به سطح تقاضا نسبت به محصول و خدمت ورزشی	P3, p7, p13, p14, p19, p22
علاقة و تقاضای		ورزش محور بودن جامعه و بازار هدف	P5, p13, p17, p20
جامعه		رشد و توسعه متوازن ورزش در جامعه و بازار هدف	P13, p15, p19
هم‌راستا بودن		علاقة مخاطبیان کسبوکار به سبک زندگی فعال	P4, p8, p10
کسبوکار با		حرکت و تولید با توجه به نیاز و تقاضای جامعه	P15, p23
فرهنگ و جامعه		تناسب فرهنگی محصولات و خدمات ورزشی با جامعه	P12, p21, p23
هم‌گام بودن محصولات و خدمات ورزشی با جامعه		تجویه به فرهنگ‌های مختلف در طراحی محصولات و خدمات	P18, p23
هر راستا بودن		هم‌سوسی کسبوکار با بافت اجتماعی و فرهنگی جامعه	P7, p9, p15, p24
کسبوکار با		تجویه به تغییرات جمعیتی جامعه	P1, p4, p10, p20
فرهنگ و جامعه		تجویه به نیازهای خاص طبقه‌های اجتماعی	P2, p5, p9, p21
عوامل		تجویه به مناسبات ملی-مذهبی	P12, p15, p19
فرهنگی-		تجویه به قومیت‌های مختلف	P18, p19
اجتماعی		تجویه به ورزش‌ها و بازی‌های فرهنگ‌های مختلف	P11, p25
توجه به افراد و		نگرش مثبت جامعه به کسبوکارهای ورزشی	P7, p13, p16
مناسبات جامعه		وجود حمایت اجتماعی برای کسبوکارهای ورزشی	P6, p14, p20
دید مثبت جامعه به		فرهنگ مسوق کارآفرینی در جامعه	P1, p8, p13, p21
ورزش		اهمیت سلامت در جامعه و فرهنگ‌های مختلف	P2, p6, p17, p23
اجرام فعالیت‌های		تمایز و خاص شدن با استفاده از محصولات و خدمات ورزشی	P3, p4, p16
اجتماعی و		تجویه به مسئولیت اجتماعی در کسبوکار ورزشی	P9, p15
عام‌المنفعه		جامعه‌محور بودن کسبوکار ورزشی	P12, p18, p24
		سرمایه اجتماعی مالکان کسبوکار ورزشی	P10, p19, p23
		توجه به مسائل زیستمحیطی با توجه به حساسیت فرهنگی جامعه	P3, p12, p21
		تجویه به مسائل زیستمحیطی با توجه به حساسیت فرهنگی جامعه	P11, p13, p16, p23, p24

ادامه جدول ۲، عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران

مفهوم اصلی	کد محوری	کدهای باز	نشانگر مصاحبه
عوامل تکنولوژیک			توسعه تجارت الکترونیک در کسبوکار ورزشی
		P1, p5, p7, p12, p22	استفاده مناسب از فضای مجازی
		P1, p14, p17, p25	حرکت و همسویی با تغییرات مجازی و فضای آنلاین
		P3, p7, p11, p21, p23	استفاده از ابزارهای جدید آنلاین در کسبوکار
		P6, p8, p19	دسترسی مناسب به فضای آنلاین
		P2, p17	کیفیت و سرعت اینترنت
		P4, p8, p14, p21, p25	افزایش مهارت‌های دیجیتال در بین افراد سازمان
		P6, p7, p13, p22	ایجاد جریان‌های درآمد جدید با فناوری‌های جدید
		P4, p17, p20	پشتیبانی‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری فناورانه
		P7, p9, p19	استفاده از فناوری‌های بهروز در کسبوکار
		P2, p11	به کارگیری فناوری نوین
		P8, p16	استفاده از دستگاه‌های تولیدی و خدماتی بهروز با بهره‌گیری از فناوری
		P1, p8, p14, p22, p25	استفاده از فناوری در طراحی
		P3, p7, p13, p14, p19, p22	انتخاب فناوری مناسب و به صرفه برای استفاده در کسبوکار
		P5, p13, p17, p20	توسعه نرم‌افزارهای اختصاصی و سفارشی
		P13, p15, p19	استفاده از خدمات ابری در کسبوکار
		P12, p19	هوشمندسازی کسبوکار ورزشی
		P12, p21, p23	تحول دیجیتال
		P1, p8, p14, p22, p25	استفاده از فناوری‌های دیجیتال
		P3, p7, p13, p14, p19, p22	استفاده از ابزارهای هوشمند
		P4, p8, p14, p21, p25	استفاده از فناوری‌های دیجیتال برای تغییر مدل کسبوکار
		P6, p7, p13, p22	خودکار کردن عملیات یا دیجیتال‌سازی
		P4, p17, p20	ایجاد ارتباطات یکپارچه در کسبوکار
		P1, p8, p13, p21,	حرکت به سمت روندهای جدید مانند اینترنت اشیاء
		P2, p6, p17, p23	تصمیم‌گیری مبتنی بر داده
		P3, p4, p16	تجزیه و تحلیل کلان داده‌ها
		P9, p15	استفاده از فناوری‌های بهروز در تجزیه و تحلیل
		P12, p18, p24	کیفیت و سرعت تحلیل اطلاعات با استفاده از فناوری
		P10, p19, p23	دستیابی و دسترسی به اطلاعات مبتنی بر واقعیت
		P3, p12, p21	تحلیل رفتار مشتری و رقبا با فناوری‌های بهروز و کاربردی
		P4, p8, p14, p21, p25	

شناسایی شده به صورت مدل کیفی با نرم‌افزار مکس کیودا ارائه گردیده است.

در ادامه برای شناسایی عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران با استفاده از نتایج مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته مقولات

شکل ۱. عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران

کیهان و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهش خود بیان می‌کنند قوانین دولتی و دولت، نتایج انتخابات، روابط دولت و احزاب توافقنامه قدرت، ثبات یا بی‌ثباتی سیاسی، میزان اثربخشی روابط با سازمان‌های رسمی، حقوق قانونی سازمان، میزان اجازه دولت برای دخالت در کسبوکارها، قدرت‌های سیاسی حاکم بر کشور و بخش خصوصی و اتحادیه‌ها می‌توانند بر محیط حقوقی تأثیر بگذارند.

قوانین و مقررات جاری اعم از قانون اساسی، قوانین عادی، آینین‌نامه‌ها و سیاست‌های حاکم بر تدوین و اجرای آن‌ها، از مؤلفه‌های اصلی شکل‌دهنده محیط نهادی کسبوکار در هر کشور به شمار می‌روند. برخی از کشورها از پدیده تغییر پیش از حد و غیرمنتظره سیاست‌ها و در نتیجه تغییرات پیاپی و غیرقابل پیش‌بینی قوانین، مقررات و دستورالعمل‌ها رنج می‌برند. حضور چنین پدیده‌ای در یک کشور متراffد با غیرقابل اعتماد بودن محیط کسبوکار در آن کشور است. بر عکس، ثبات نسی و طول عمر معقول سیاست‌ها و قوانین منبعث از آن‌ها در یک اقتصاد و قانونمند و قابل پیش‌بینی بودن تغییرات در سیاست‌ها و قوانین، با ایجاد نوعی آرامش خاطر برای کارگزاران اقتصادی این احساس را در آنان تقویت می‌کند که

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش عوامل مؤثر بر رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی در ایران شناسایی گردید. اولین مفهوم اصلی عوامل حقوقی (قانونی) نام‌گرفت که شامل هشت کد محوری حقوق جامعه، قوانین داخلی، قوانین خارجی، فضای سالم رقابتی، قوانین تجارت، خدمات و قوانین حمایتی، محدودیت‌های تجاری و قوانین مجازی و ناممکن بود. نظریان و حدادی مقدم (۱۳۹۸)، در پژوهش خود به عوامل مرتبط با سیاست‌ها و مقررات و مواردی مانند همکاری با بانک‌های عامل در تأمین منابع مالی و اعطای تسهیلات، وجود قوانین دست‌وپاگیر اداری و بوروکراسی، بی‌ثباتی قوانین، مقررات و سیاست‌های موجود، قوانین و مقررات لازم جهت توسعه کسبوکار و اخذ مجوزها اشاره می‌کنند. کریمی تکانلو، صادقی و ستاری (۱۳۹۳)، در پژوهش به سیاست‌ها، قوانین و مقررات به عنوان عوامل تأثیرگذار بر فضای کسبوکار اشاره می‌کنند.

کسبوکار الکترونیکی با رویه‌های عملیاتی موجود، ساختار سازمانی و ...) و تأثیر بیشتر عوامل سازمانی نسبت به عوامل تکنولوژیکی داشت. حاجی میرجمی و موسوی (۱۴۰۰) در رونق اقتصادی کسبوکارهای کوچک و متوسط مواردی مانند برگزاری همایش‌ها، نمایشگاه‌ها و معرفی دیدگاه‌های جدید، ساختار ارتقاطی واحدهای کسبوکار و آموزش مستمر نیروی انسانی و مشارکت افراد مؤثر می‌دانند. توانایی اسکیل آپ (افزایش منابع فعلی جهت رشد و فعالیت در مقیاسی بزرگتر)، زیرساخت‌ها و فرایندهای موردنیاز رشد، کاهش بوروکراسی‌های اداری، تأمین مقرن‌به‌صرفه مواد اولیه، توانایی تولید محصول و خدمت باکیفیت ورزشی، بهبود کیفیت زیرساخت‌های کسبوکارهای ورزشی، طراحی سامانه برای نظرسنجی از مشتریان کسبوکار ورزشی از مواردی است که در این زمینه می‌تواند تأثیرگذار باشد. کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی به دلیل اینکه محیط ورزش متغیر است و بسیار تحت تأثیر تحولات اجتماعی قرار دارد نیاز است ساختار انعطاف‌پذیر داشته باشد و وجود بوروکراسی در کسبوکار می‌تواند سازگاری با تغییرات را بسیار سخت کند. برای مثال هوش مصنوعی می‌تواند وجود یک بخش کسبوکار را بی‌معنی کند یا وظایف آن را تقلیل یا افزایش دهد. از سوی دیگر رخدادها و تحولات اجتماعی مختلف می‌تواند ضرورت ایجاد یک بخش در سازمان را به وجود آورد. یک کسبوکار زمانی می‌تواند این چالش را با شرایط مناسب پشت سر بگذارد که هم ساختار چاکی برای مجموعه در نظر گرفته باشد و نیروی انسانی نیز آموزش لازم را در این زمینه پشت سر گذاشته باشند.

سومین مفهوم اصلی عوامل فرهنگی-اجتماعی نام گرفت که شامل پنج کد محوری علاقه و تقاضای جامعه، هم‌راستا بودن کسبوکار با فرهنگ و جامعه، توجه به افراد و مناسبات جامعه، دید مثبت جامعه به ورزش و انجام فعالیت‌های اجتماعی و عام‌منفعه بود. شهرکی مقدم و فارسیجانی (۱۴۰۱)، در تحقیق خود به موارد فرهنگی جامعه و ذهنیت بازارمحور و جامعه‌محور کسبوکار اشاره می‌کنند. نظریان و حدادی مقدم (۱۳۹۸)، در پژوهش خود به عوامل اجتماعی و فرهنگی و مواردی مانند فرهنگ پشتیبان و محرك نوآوری، حمایت و نگرش مثبت مسئولین و افزایش قدرت ریسک‌پذیری افراد اشاره می‌کنند. کیهان و همکاران (۱۴۰۰)، بیان می‌کنند کسبوکار نیز همانند مشتریان سنتی محصولات تحت تأثیر عوامل فرهنگی قرار می‌گیرد و لذا باید در طراحی، تولید، تبلیغ و عرضه این محصولات در بستر اینترنت الگوهای فرهنگی، بومی‌سازی، توجه به خرد فرهنگ‌ها و تضاد فرهنگ‌ها، فرهنگ ملی و همچنین توجه به سلایق مختلف و متعدد در راستای عوامل اجتماعی مورد توجه بازاریابان قرار گیرد. عظیمی دلارستاقی، رضوی و برومند (۱۳۹۷)، به عوامل فرهنگی به عنوان عوامل زمینه‌ای تأثیرگذار در کسبوکارهای

در محیطی امن و قابل پیش‌بینی قرار دارند. موضوع مهم دیگر نحوه تعامل دولتهای جدید اعم از دولتهایی که به صورت قانونمند بر سر کار آمدند یا دولتهایی که از طریق کودتا و مانند آن قدرت را به دست گرفته‌اند با سیاست‌ها و قوانین بر جای مانده از دولت قبلی است. در محیط‌های کسبوکار نامن، این پدیده کاملاً شایع است که متعاقب تغییر دولت تغییرات وسیعی در سیاست‌ها و قوانین اتفاق افتد. عظیمی دلارستاقی، رضوی و برومند (۱۳۹۷)، به سیاست‌های حمایتی دولت و عوامل قانونی و حقوقی به عنوان عوامل زمینه‌ای تأثیرگذار در کسبوکارهای ورزشی اشاره می‌کند. جلوگیری از قاجاق بی‌رویه محصولات خارجی به بازار کشور، جلوگیری از واردات بی‌رویه محصولات بی‌کیفیت خارجی به بازار کشور، تدوین سیاست‌های حمایتی مالی و معنوی دولت از کسبوکارهای بخش خصوصی، ارائه تسهیلات و وام‌های حمایتی از سوی دولت با سود کم و زمان بازپرداخت طولانی، اصلاح و بازنگری در قوانین و مقررات دست و پاگیر مرتبط با راهاندازی کسبوکار و شفافسازی اطلاعات قانونی چگونگی راهاندازی و مدیریت یک کسبوکار از مواردی است که در تحقیق عظیمی دلارستاقی، رضوی و برومند (۱۳۹۷)، به آن‌ها اشاره شده است. قوانین رفتاری مناسب در شرکت ورزشی، قوانین انعطاف‌پذیر و مثبت در کسبوکار ورزشی، امتیازات ویژه بانکی برای کسبوکارهای ورزشی، عدم وجود قوانین احصاری در بازار ورزش و عدم وجود رانت در صنعت ورزش از مواردی است که در این زمینه می‌تواند تأثیرگذار باشد و به کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی کمک کند بتواند در شرایط مناسب به رشد و پیشرفت خود ادامه دهد.

دومین مفهوم اصلی عوامل مدیریتی نام گرفت که شامل دوازده کد محوری بهره‌برداری از کسبوکارهای موفق، زمان‌بندی مناسب، نوآوری و خلاقیت، طرح و برنامه مناسب، ساختار چاک و منعطف، ارتباط و شبکه‌سازی مناسب، پویش محیطی، تحقیق و توسعه، فعالیت مناسب در رسانه‌ها، بازاریابی اثربخش، شرایط مالی و سرمایه‌گذاری و نیروی انسانی باکیفیت بود. شهرکی مقدم و فارسیجانی (۱۴۰۱)، در پژوهش خود به موارد مدیریتی مانند داشتن طرح و مدل کسبوکار، به کارگیری الگوی نوآوری، بهبود مستمر و تغییر به موقع، توانمندی تیم در پیاده‌سازی ایده، مهارت کار تیمی افراد، الگوبرداری از استارت‌آپ‌های موفق، شبکه‌سازی با سرمایه‌گذاران، مشتریان و سایر کسبوکارها اشاره می‌کند.

نظریان و حدادی مقدم (۱۳۹۸)، در پژوهش خود به مواردی مانند آموزش و تربیت نیروی انسانی جهت رشد و توسعه دانش سازمانی، نحوه بازاریابی و فروش محصولات و خدمات و توانمندی شناسایی بازارهای جدید اشاره می‌کنند. کیهان و همکاران (۱۴۰۰)، بیان می‌کنند گاهی عدم موقفيت کسبوکار الکترونیک را می‌توان ناشی از عواملی مانند عدم به کارگیری بهینه نرم‌افزارها (سازگار نبودن

همکاران (۱۳۹۴)، مورد اشاره قرار گرفته است. تکنولوژی‌های تولید و خدمات پیوسته در حال تغییر می‌باشد که آگاهی از این تغییرات و به کارگیری مستمر آن در کسبوکار توصیه می‌گردد. استفاده از فناوری‌های به روز در کسبوکار، تجزیه و تحلیل کلان داده‌ها، دستیابی و دسترسی به اطلاعات مبتنی بر واقعیت، تحلیل رفتار مشتری و رقبا با فناوری‌های به روز و کاربردی از مواردی است که می‌تواند در رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی تأثیرگذار باشد. در فضای کسبوکار امروز بسیار مهم است که بسیاری از کارها با کمترین منابع انجام شود که این فرایند بسیاری اوقات با استفاده از فناوری نوین و هوشمندی اتفاق می‌افتد. شرکت‌های ورزشی با دیجیتال‌سازی می‌توانند کاری کنند که عملیات به صورت خودکار انجام شوند. کسبوکاری که در زمینه پوشش ورزشی فعالیت می‌کند، می‌تواند به جای اینکه افرادی برای ارتباط با مشتریان خود استخدام کند؛ اطلاعات افراد را در سیستم مدیریت ارتباط با مشتری شرکت ثبت کند و در بازه‌های زمانی مشخص برای آن‌ها به صورت سیستمی ایمیل یا پیامک ارسال کند. یک کسبوکار ورزشی می‌تواند به جای اینکه منابع مالی خود را برای تبلیغات هزینه کند از فضای مجازی و دنیای دیجیتال استفاده کند و با هزینه‌ای بسیار کم مشتریان بسیاری را جذب کند. از محدودیت‌های تحقیق می‌توان به محدودیت دسترسی فیزیکی اشاره کرد. برای ملاقات حضوری در برخی اوقات محدودیت‌های بسیاری وجود داشت که باعث شد برخی مصاحبه‌ها به صورت صوتی و تصویری از طریق شبکه‌های اجتماعی انجام شود.

سپاسگزاری

این اثر تحت حمایت مادی صندوق حمایت از پژوهشگران و فناوران کشور انجام شده است.

References

- Ahonen, A. (2022). Challenges in sport entrepreneurship: cases in team sport business. Lappeenranta-Lahti University of Technology LUT, School of Engineering Science. <https://lutpub.lut.fi/handle/10024/163630>
- Ali, I., Ajmal, M., & Iqbal, N. (2016). Impact of Psychological Barriers On Entrepreneurial Inclination of Business Graduates. *Science International*, 28(1), 683-687.
- Ashouri, T., Dusti, M., Razavi, M. H., Hosseini, A. (2022). Solutions for the development of sports entrepreneurship opportunities at the macro level. *General policy in management*, 4(12), 125-142. (Persian). Doi: [10.30495/ijpa.2022.19658](https://doi.org/10.30495/ijpa.2022.19658)
- Azimi Delarestaghi, A., Razavi, S. M. H., & Boroumand, M. R. (2019). Identifying the Effective Context Conditions of Strategic Entrepreneurship Deployment in Sports Business. *Sport Management and Development*, 7(4), 70-87. (Persian) <https://doi.org/10.22124/jsmd.2019.3253>
- Choobineh, B., Abdolvand, M. A., & heidarzadeh, K. (2023). Designing the

ورزشی اشاره می‌کنند. ایجاد و ارتقای فرهنگ کارآفرینی در جامعه، توسعه فرهنگ ورزش کردن در میان افراد جامعه و بهره‌مندی از فرهنگ تغییر از مواردی است که در تحقیق عظیمی دلارستاقی، رضوی و برومند (۱۳۹۷)، به آن‌ها اشاره شده است. همگام بودن محصولات و خدمات ورزشی با جامعه، تناسب فرهنگی محصولات و خدمات ورزشی با جامعه، توجه به فرهنگ‌های مختلف در طراحی محصولات و خدمات، فرهنگ مشوق کارآفرینی در جامعه، اهمیت سلامت و به سبک زندگی فعال در جامعه و فرهنگ‌های مختلف، توجه به قومیت‌های مختلف از مواردی است که در رونق کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی می‌تواند تأثیرگذار باشد. رشد و پیشرفت کسبوکارهای کوچک و متوسط ورزشی به عالیق جامعه به ورزش و زیرمجموعه‌های آن گردد. یک باشگاه ورزشی زمانی می‌تواند موفق باشد که افراد جامعه هدف به تناسب اندام و تندرنستی علاقه داشته باشند. بهترین باشگاه ورزشی با بهترین امکانات و تجهیزات اگر در منطقه نامناسب با دسترسی ضعیف احدها شود نمی‌تواند پایداری و بقای بلندمدتی برای آن متصور بود. اگر رشتہ ورزشی در یک کشور یا منطقه خاص هوا در نداشته باشد، راهاندازی کسبوکاری در آن رشتہ ورزشی نمی‌تواند جذب مخاطب مناسبی داشته باشد.

چهارمین مفهوم اصلی عوامل تکنولوژیک نام گرفت که شامل چهار کد محوری بهره‌برداری از فضای آنلاین، فناوری‌های کاربردی، حرکت به سمت هوشمندسازی و تحلیل کاربردی یا فناوری‌های نوین بود. شهرکی مقدم و فارسیجانی (۱۴۰۱)، در پژوهش خود به موارد تکنولوژیکی مانند انتخاب تکنولوژی مناسب، هوشمندسازی کسبوکار و به کارگیری فناوری بازار محور اشاره می‌کنند. نظریان و حدادی مقدم (۱۳۹۸)، در پژوهش خود به متکی بر تجارت الکترونیک بودن کسبوکار اشاره می‌کنند. فناوری و دسترسی به اطلاعات از مواردی است که در پژوهش نوبخت و

- entrepreneurial marketing model based on the life stages of e-startups in Iran. *Journal of Entrepreneurship Development*, 15(4), 643-653. (Persian) Doi: [10.22059/jed.2022.342623.653949](https://doi.org/10.22059/jed.2022.342623.653949)
- Cunningham, G. B., Dixon, M. A., Singer, J. N., Oshiro, K. F., Ahn, N. Y., & Weems, A. (2021). A Site to Resist and Persist: Diversity, Social Justice, and the Unique Nature of Sport. *Journal of Global Sport Management*, 6(1), 30-48. <https://doi.org/10.1080/24704067.2019.1578623>
- Dehghan, S. M. (2017). *Identifying opportunities, obstacles, and strategies for the development of entrepreneurship and employment in basic sports*. Master's thesis, Gilan University. (Persian)
- Fallah Haghghi, N., Mahmoudi, M., & Bijani, M. (2018). Barriers to Entrepreneurship Development in Iran's Higher Education: A Qualitative Case Study. *Interchange*, 49(3), 353-375. <https://doi.org/10.1007/s10780-018-9330-9>
- Farahani, A., Safarnezhad, M., & Farahani, Z. (2019). Analyses the Behavioral Inhibitions of Human Resources in Employment and Entrepreneurship of Iran's Sports Scopes. *Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 6(1), 11-21. (Persian) <https://doi.org/10.30473/fmss.2019.45740.1937>
- Feld, B. (2020). *Startup communities: Building an entrepreneurial ecosystem in your city*. John Wiley & Sons.
- Ghorbani, M. H., & Vahdani, M. (2016). Designing a Model of Competences of Entrepreneurs in Iran's Sports Industry. *Sport Management Studies*, 8(39), 205-228. (Persian) <https://doi.org/10.22089/smjr.2016.890>
- Ghorbani, M. H., & Safari Jafarloo H. R. (2021). A Model for Development of Sport Careers in Iran. *New Trends in Sports Management*, 8(31), 55-72. (Persian)
- Goodarzi, M., Ghorbani, M. H., Mahmoudi, A., & Mehri, S. (2024). Identifying the Prosperity Initiatives for Sports SMEs in Iran. *Journal of New Studies in Sport Management*, 5(1), 1005-1018. <https://doi.org/10.22103/jnssm.2023.2164.1221>
- Hajimirrahimi, S. D., & Moosavi Davijani, S. R. (2021). The Effective Factors on Economic Prosperity of Small and Medium Enterprises (SMEs) Agricultural Businesses in Alborz Province with an Attitude towards Education and Human Capital. *Agricultural Education Administration Research*, 13(56), 33-55. (Persian) <https://doi.org/10.22092/jaear.2021.354091.1810>
- Hazrat Qolizadeh, A., & Jafarikargar, A. (2014). Job creation and entrepreneurship in Iran's sports industry. *1th National Conference of Sports Science Research News of Mohagheg Adbeili University*. (Persian)
- Hojnik, J., Omerzel, D. G., & Kregar, T. B. (2019). To be or not to be an entrepreneur? Students' perceptions of barriers to entrepreneurship. *International Journal of Innovation and Learning*, 25(4), 430-450. <https://doi.org/10.1504/IJIL.2019.099988>
- Karimi, S., Naderi, N., & Khosravi, E. (2023). Analyzing the challenges of the sustainable entrepreneurship ecosystem in Kurdistan province; Using a mixed approach. *Journal of Studies in Entrepreneurship and Sustainable Agricultural Development*, 10(1), 1-22. (Persian) <https://doi.org/10.22069/jead.2023.20817.1670>
- Kearney, A. T. (2014). Wining the Talent War via Effective Employee Engagement: A Case Study. *Journal of Business & Financial Affairs*, 03(03). <https://doi.org/10.4172/2167-0234.1000132>
- Laguador, J. M. (2013). A correlation study of personal entrepreneurial competency and the academic performance in operations

- management of business administration students. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 3(5), 61-70.
- Mahmoodi yekta, M., shabani bahar, G., Honari, H., shahlaee, J., & ghafouri, F. (2021). Identifying the Effective Factors of the development of entrepreneurship in the educational system of sports sciences of the country. *Sport Management and Development*, 10(4), 22-36. (Persian) <https://doi.org/10.22124/jsm.2021.5448>
- Mohammadi Sangachin, Z., Haiderpur, N., Saadatnia, A. (2016). Opportunities and challenges of employment and entrepreneurship. *2th National Conference of new Approaches in Education and Research*, Mahmoudabad Technical and Vocational College and Department of Education, Mazandaran. (Persian)
- Mondalizade, Z., ehsani, M., & honari, H. (2016). Developing Sustainable Entrepreneurship Model in Sport Based on the Grounded Theory. *Sport Management Journal*, 8(5), 709-725. (Persian) <https://doi.org/10.22059/jsm.2016.60443>
- Naderian Jahromi, M., & Pazhouhan, F. (2021). An Analysis of the Role of Teaching Entrepreneurship in Employing Sport Sciences Graduates. *New Trends in Sports Management*, 8(31), 125-137. (Persian)
- Nazarian, Z., & Haddadi Moghadam, K. (2018). Investigating the factors affecting the growth of entrepreneurship in knowledge-based small businesses (SMEs) located in the science and technology park of Gilan province. *Journal of Industry and University*, 21(6), 18-5. (Persian)
- Nguyen, T. T., Shahreki, J., Van Hong, P., & Van Tung, N. (2021). Rural entrepreneurship in Vietnam: identification of facilitators and barriers. In *Rural Entrepreneurship and Innovation in the Digital Era* (pp. 159-178). IGI Global.
- Doi:[10.4018/978-1-7998-4942-1.ch009](https://doi.org/10.4018/978-1-7998-4942-1.ch009)
- Nobakht, F., Ehsani, M., Koozehchian, H., & Amiri, M. (2015). Effective Success Factors of Small and Medium Enterprise in Sports in Iran. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 14(28), 25-37. (Persian)
- Nwokorie, E., & Adiukwu, I. (2020). Hospitality and tourism entrepreneurship: Administrative barriers in Imo state, Nigeria. *Turizam*, 24(1), 13-32. <https://doi.org/10.5937/turizam24-22955>
- Ocansey, R. T. A., Nyawornota, V. K., Adamba, C., Tay, D. A., Musah, K., Nyanyofio, O. C. N., & McCole, D. (2023). Promoting development of entrepreneurial skills of youth in Ghana through a structured sport intervention program. In *Frontiers in Education* (Vol. 8, p. 1135084). Frontiers. <https://doi.org/10.3389/feduc.2023.1135084>
- Parnell, D., Spracklen, K., & Millward, P. (2017). Sport management issues in an era of austerity. *European Sport Management Quarterly*, 17(1), 67-74. <https://doi.org/10.1080/16184742.2016.1257552>
- Parvari, P., Jalalpour, M., Rahman Sarash, H., Nashi Far, V. (2022). Designing a resilience model for small and medium businesses in crisis conditions: a mixed approach. *Strategic Management Studies*, 85(28), 13-42. (Persian) <https://dorl.net/dor/20.1001.1.22285067.1401.28.85.1.7>
- Pirjamadi, S., Honari, H., kargar, G. A., & Shabani Bahar, G. (2022). Growth Challenges Sport Start-up Businesses in Iran. *Applied Research in Sport Management*, 10(4), 11-25. (Persian) <https://doi.org/10.30473/arsm.2022.8955>
- Ratten, V. (2018). An introduction to sport entrepreneurship. In V. Ratten (Ed.), *Sport Entrepreneurship: Developing and Sustaining an Entrepreneurial Sports Culture* (pp. 1-

- 17). https://doi.org/10.1007/978-3-319-73010-3_1
- Ratten, V. (2020). Sport Innovation Communities and Problem Complexity. In Sport Startups: New Advances in Entrepreneurship. Emerald Publishing Limited, 59-70. <https://doi.org/10.1108/978-1-78973-081-420201005>
- Ratten, V., & Thompson, A. J. (2020). Digital sport entrepreneurial ecosystems". *Thunderbird International Business Review*, 62(5), 565-578. <https://doi.org/10.1002/tie.22160>
- Razavi, M. J., Ghahraman Tabrizi, K., & Zarei Mahmoudabadi, M. (2016). Identifying and ranking factors affecting entrepreneurship in sports with a coherent approach of multi-criteria analysis and Copeland. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 12(23), 113-130. (Persian)
- Sadeqi Arani, Z., Alidoust Ghahfarokhi, E., & Ahmadzadeh, N. (2024). Development a structural-interpretive model of key success factors sports SMEs. *Contemporary Studies On Sport Management*, 13(26), 1-15. (Persian) Doi: [10.22084/smms.2021.22762.2703](https://doi.org/10.22084/smms.2021.22762.2703)
- Shah, P., Dhir, A., Joshi, R., & Tripathy, N. (2023). Opportunities and challenges in food entrepreneurship: In-depth qualitative investigation of millet entrepreneurs. *Journal of Business Research*, 155, 113372. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113372>
- Shahraki Moghadam S., & Farsijani H. (2022). Identifying influential factors in the promotion and growth of startups. *Scientific Journal of New Research Approaches in Management and Accounting*, 6(20), 2234-2249. (Persian) <https://majournal.ir/index.php/ma/article/view/1407>
- Shane, S. (2009). Why encouraging more people to become entrepreneurs is bad public policy. *Small Business Economics*, 33(2), 141–149. <https://doi.org/10.1007/s11187-009-9215-5>
- Tang, W., & Blackman, R. J. (2018). Startup Leadership in Sports. *The Sport Journal*, 21, 1-14.
- Vaghefi Nazari, R. S., farahani, A., Asad, M. R., & khodadadi, M. R. (2015). Job Expectations of Physical Education Students of Their Job and Job Prospect in Tehran Azad Universities. *Sport Management Journal*, 7(2), 175-189. (Persian) <https://doi.org/10.22059/jsm.2015.55159>
- Zargar, T., Zareian, H., & Boloorizadeh, P. (2022). Covid-19 and the Economic Challenges Facing Coaches. *Sport Management Journal*, 13(4), 1419-1443. (Persian) <https://doi.org/10.22059/jsm.2021.321476.2703>